

STRES I PSIHOLOŠKA POMOĆ U VATROGASTVU

BORIS BANJAN, prof.dipl.ing.

Javna profesionalna vatrogasna postrojba
Grada Osijeka

Vatrogastvo - jedno od najrizičnijih zanimanja

- suočavanje s brutalnim scenama
- život unesrećenih ovisi o sposobnosti vatrogasaca
- ozlijeđene osobe umiru u prisutnosti vatrogasaca
- u događajima nerijetko sudjeluju i djeca

Specifičnosti izloženosti stresu u JPVP grada Osijeka

- vatrogasci JPVP bili su sudionici Domovinskog rata
- većina zaposlenih je u srednjoj životnoj dobi (15 – 40 godina rada u vatrogastvu)
- godišnji prosjek interveniranja po vatrogascu od 50 do 70 intervencija

Ostali uzroci akumulacije stresa

- sumnja u sigurnost organizacije rada
- stav društvene zajednice o vatrogascima varira što zahtijeva neprestano dokazivanje
- vatrogasci su od sudionika postali nositelji aktivnosti na zaštiti i spašavanju kod čitavog niza intervencija poput poplava i potresa

Ostali uzroci akumulacije stresa

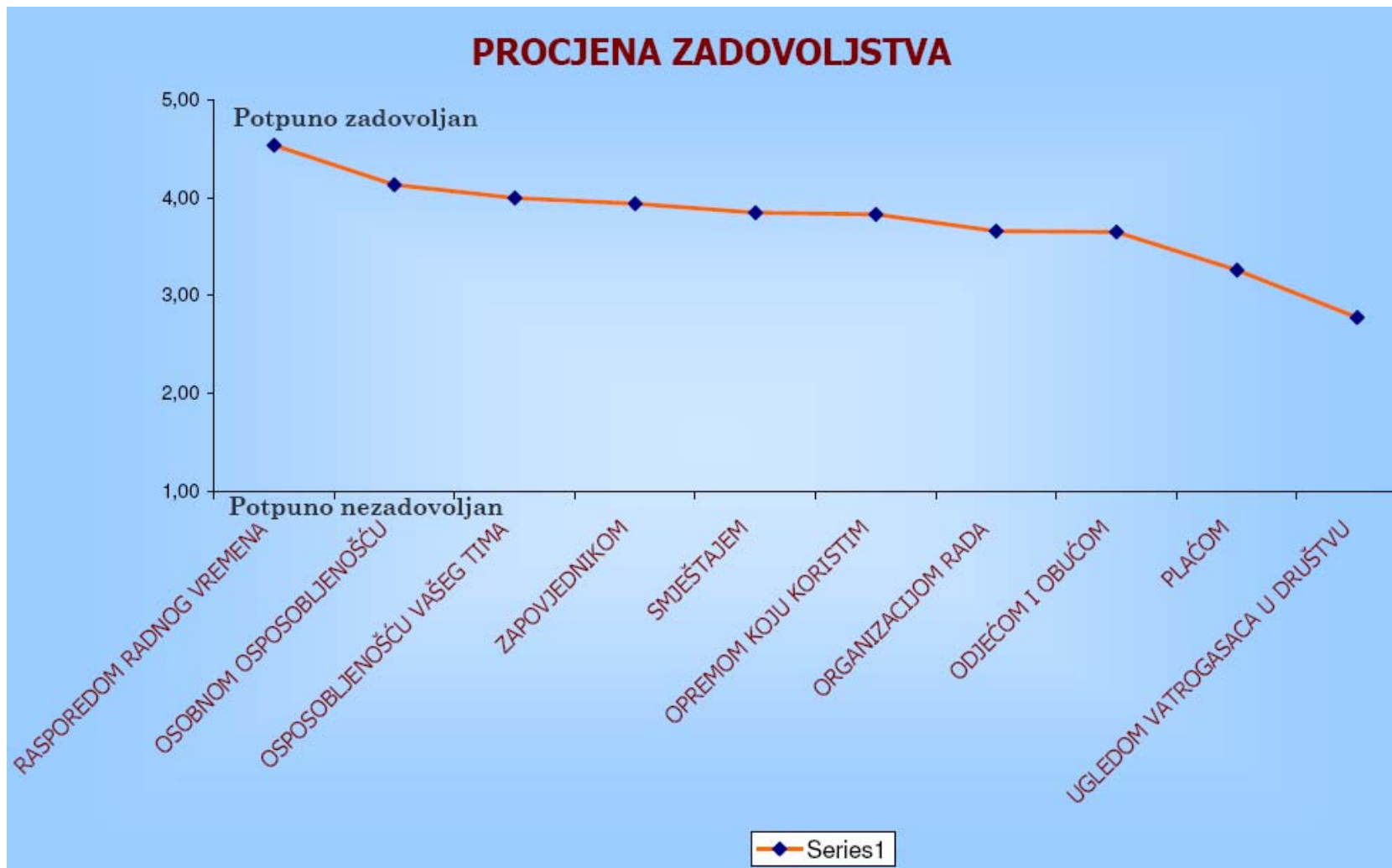
- nesigurni trenažni uvjeti
- česte promjene ustrojstvenih oblika i zakona povećavaju strah od gubitka posla
- tromi unutarnji ustroj
- loša zakonska regulativa i sustav osiguranja u slučaju gubitka radne sposobnosti

Oko 20 % vatrogasaca su tijekom zadnjih 15 godina više puta isticali činjenicu da:

- preopterećeni na poslu
- nemaju razumijevanja kod poslodavca
- ne vole svoje pretpostavljene
- kolege ih ne razumiju / sram ih je priznati da su pod stresom
- opće moralno stanje društva na niskoj razini
- nisu statusno zaštićeni (dobra plaća i mirovina te visoke naknade za invalidnost i smrt na poslu)
- ne vole dolaziti na posao

Pokazatelji zadovoljstva prema istraživanju provedenom na 127 vatrogasaca

Mjere za smanjenje stresa koje poduzimaju vatrogasci

- institucionalno organiziranje
- osnovan cijeli niz sindikalnih organizacija te udruga profesionalnih vatrogasaca
- unutar postrojbe radnici zahtijevaju imenovanje većeg broja radnika za poslove zaštite na radu
- radnici traže informiranost, ali i sudjelovanje u odlučivanju

Mjere za smanjenje stresa koje poduzima JPVP grada Osijeka

- neprestana liječnička skrb
- psiho-testiranje svake 4 godine
- osigurana psihološka pomoć u stručnoj ustanovi
- nakon svake teže intervencije rade se stručne analize/prijedlozi za poboljšanje
- izrađeni su akti ZNR (procjena opasnosti radnih mjesta, pravilnik o zaštiti na radu...)
- zaposlena je osoba za ZNR/časnik za sigurnost/organizacija spasilačkog tima u kriznim situacijama
- redoviti pregledi i umjeravanja strojeva i alata s povećanom opasnosti od ozljede na radu

Što još možemo poduzeti da se smanji količina stresa u vatrogastvu ?

- izraditi kriterije zapošljavanja
- izraditi standardne operativne postupke za sve vrste intervencija
- izraditi nastavne planove i programe kao i kodekse očekivanja od strane vatrogasnih postrojbi u pogledu učinkovitosti vatrogasnog osoblja
- izgraditi školski i trenažni sustav u vatrogastvu
- omogućiti brže napredovanje sposobnih kadrova
- zaslužno osoblje nagrađivati materijalno i moralno
- izraditi programe potpore vatrogascima koji izgube radnu sposobnost
- izgraditi otvoren pristup rasprave o svim problemima u vatrogastvu kako bi se stvorio osjećaj mogućnosti utjecanja na „ vatrogasnu politiku „
- o svemu razgovarati te izgraditi povjerenje u sustav